

Європейські газові ринки

Календарний тиждень №50

(12-18 грудня 2016 року)

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGH - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЕ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, використано вищу теплоту згоряння російського експортного газу в Європі, як її спільно визначено Міжнародним енергетичним агентством, Організацією економічного співробітництва і розвитку та Євростатом. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин.

Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст (13 сторінок шрифтом 9)

Стислі підсумки

1. Цінові процеси тижня
  - 1.1 Основні газові фактори тижня
  - 1.2 Динаміка цін тижня
  - 1.3 Об'єми торгівлі
  - 1.4 Нафта,
  - 1.5 Вугілля
  - 1.6 Курс валют
    - 1.6.1 Засідання Ради ЄЦБ
2. Спотові ціни
3. Ф'ючерсні ціни
  - 3.1 NCG/Pegas
4. Довгострокові контракти
  - 4.1 Рекомендації на 1 квартал 2017 р.
  - 4.2 Ціни у 2 кварталі 2017 р.
  - 4.3 Вигоди для «Газпрому»
  - 4.4 Експорт «Газпрому» за 11 місяців 2016 р.
5. Якість бізнесу в Україні в галузі енергетики

Ціна російського експортного газу в Європі в 1 кварталі 2017 р. буде на \$10 вище нідерландського TTF, а у 2 кварталі рос. газ стане вже суттєво дорожче цін хабів (розділ 4). Іншою важливою подією тижня стало засідання ФРС, під впливом рішень якого нафта відразу помітно подешевшала, природний газ призупинив ралі, яке тривало з початку тижня; падіння євро та інших валют відносно дол. США наступного дня після засідання ФРС було настільки значним, що перевернуло характер цінової динаміки.

І спот, і ф'ючерси протягом тижня дещо подорожчали; демпфером приросту ціни став курсовий фактор.

Об'єми торгівлі на хабах залишалися дуже низькими, особливо, в Німеччині, де російський природний газ за довгостроковими контрактами є значно дешевшим за хаби. На NCG обсяги торгівлі всіма видами ф'ючерсних контрактів склали на платформі ПЕГАС за підсумками тижня лише 108 млн. куб. м (169 млн. куб. м на попередньому тижні). У Польщі об'єми торгівлі форвардними контрактами на TGE дещо знизилися, склавши 244 млн. куб. м (282 млн. куб. м), а сумарний об'єм контрактів з поставкою наступної газової доби склав 61 млн. куб. м (47 млн. куб. м).

Нафта Brent на початку тижня зростала в ціні під впливом рішень ОПЕК, але в середу ціна різко впала після рішень ФРС США і після цього стабілізувалася на рівні \$54-55. За підсумками тижня – понижувальний тренд.

Вугілля. Цікаві речі відбуваються на ринку вугілля. Найдешевше протягом останніх років вугілля, яке реалізується в Європі в АРА (Амстердам-Роттердам-Антверпен), стало дорожче південноафриканського і австралійського вугілля, якість якого, як правило, дещо вище «європейського».

Валюти. На початку тижня основні валюти зростали відносно долара США, а після рішення ФРС 14.12.16 стали падати. Євро наступного дня обвалилось на 2,1%, польський злотий впав на 1,5%, угорський форинт – на 1%. Такого падіння, наприклад, вистачило для того, що в четвер динаміка спотових цін в Європі, виражених в дол. США, стала протилежною цінам в євро.

Спотові ціни. У регіоні ЦСЄ середня ціна тижня на поставки наступної доби по всіх досліджуваних хабах зросла на 1,2%...* Найбільше дорожчав газ у Баумгартені (+4,1%). Хоча, після його приєднання до ПЕГАС, очікувалася дещо стриманіша динаміка. Можливо, тепер застосовується методика цінової статистики, яка відрізняється від колишньої. На хабах Західної Європи середнє зростання спотової ціни становило за тиждень 2,5%... Темп зростання середньої тижневої ціни у регіоні ЦСЄ був вище, ніж у Західній Європі.

На торгах 16.12.16 ціна поставок наступної газової доби становила..

Поставки наступного газового місяця подорожчали за підсумками тижня в середньому по всіх хабах на 2,7%). У регіоні ЦСЄ середня ціна тижня ..., у Західній Європі – на..

Поставки у 2 кварталі 2017 р. У середньому 2 квартал 2017 р. подорожчав на 3,2%...

Поставки у літній сезон 2017 р. у середньому додали в ціні 2,7% ...

NGC. Ф'ючерсні ціни на NCG за підсумками тижня подорожчали, в середньому по всіх категоріях форвардних контрактів, на 2,8% .... Ціни місячних контрактів розташувалися у вузькій ціновій смузі (крім квітня 2017 р., який був помітно дешевше), спред найдорожчого місяця (лютий) з найдешевшим з пучка (березень) не перевищував \$2-4. Об'єм торгівлі всіма видами форвардних контрактів впало відносно попереднього тижня, досягнувши сумарно за тиждень 108,4 млн. куб. м (169 млн. куб. м на минулому тижні). Найбільше торгувалися поставки у січні 2017 р., 1 кварталі 2017 р. та в зимовий сезон 2017 р. Попит Західної Європи на природний газ надалі залишається на низькому рівні. Особливо це стосується Німеччини, яка має можливість отримувати з Росії газ на \$30-40 дешевше хабово-біржового.

Довгострокові контракти. Згідно з даними Platts, ціни на нідерландському TTF передбачаються в січні-лютому 2017 р. на рівні \$180-185, тоді як ціни російських довгострокових контрактів будуть вище на близько \$10. Для європейських покупців природного газу виникає стимул придбавати максимально можливі об'єми російського газу протягом грудня 2016 р. – січня 2017 р.; для цін, прив'язаних до нафти, необхідним є деякий час для того, щоб бути зафіксованими як ціни довгострокових контрактів на купівлю-продаж природного газу.

У 2 кварталі 2017 р. газопотік російського природного газу в Європу впаде, європейські хаби стануть набагато більш конкурентоспроможними: \$.... – «Газпром», \$.... – хаби.

Експорт російського природного газу в Європу і Туреччину оцінюється Platts в 2016 р. – 175 млрд. куб. м. Розрахунки показують, що рекордсменом по російському природному газу в ЄС є Німеччина, з якою, як стверджують російські джерела, РФ зв'язує фінансово-політичне стратегічне партнерство. Втім, і поляки з французами в імпорті російського газу «задніх не пасуть».

Якість бізнесу в Україні в галузі енергетики відстає не лише від сусідніх країн ЄС, а і від не досить розвинених сусідів. Згідно з опублікованою цими днями Шостою спільною доповіддю Ради європейських регуляторів енергетики CEER та Енергетичного співтовариства Україна знову «пасе задніх».

*По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються у платному виданні.

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»